

Ladakh

Površina: 80.000 km² (indijski del Lada-kha)

Št. prebivalcev: približno 250.000 (v pre-težni meri tibetanskega izvora in budističnega)

Št. vrst ptic: 308

Št. globalno ogroženih vrst: 7

Endemit: Tyterjeva listnica (*Phylloscopus tytleri*)

Ogrožene ptice: sokol plenilec (*Falco cherrug*), egiptovski jastreb (*Neophron percnopterus*), snežni žerjav (*Grus leucogeranus*), rjava listnica (*Phylloscopus fuscatus*), mali galeb (*Hydrocoloeus minutus*), kosec (*Crex crex*), Tyterjeva listnica (*Phylloscopus tytleri*)

Zanimive rastline: *Nepeta longibracteata*, *Saussurea gnaphalodes*, *Echinops horinigerus*, *Gentianella moorcroftiana*

Zanimive živali: snežni leopard (*Panthera uncia*), manul (*Otocolobus manul*), jak (*Bos grunniens*), rdeči volk (*Canis lupus*), čir (*Pantholops hodgsonii*), baral (*Pseudois nayaur*), ladaški žvižgač (*Ochotona ladacensis*), Royleov žvižgač (*O. roylei*), velikouhi žvižgač (*O. macrotis*)

Kašmir

Površina: 16.000 km² (indijski del Kašmira)

Št. prebivalcev: približno 4 milijone (v pretežni meri arijskega izvora in muslimani)

Zanimive vrste ptic: črnogrla pevka (*Prunella atrogularis*), belolični bulbul (*Pycnonotus leucogenys*), domača vranja (*Corvus splendens*), kukavica vrste *Cuculus poliocephalus*, povodni kos vrste *Circus pallasii*, oazna grlica (*Streptopelia senegalensis*), mali orel (*Hieraaetus pennatus*), himalajski plešec (*Gyps himalayensis*), rjavoglavni galeb (*Larus brunnicephalus*), indijska čopasta čaplja (*Ardeola grayii*), himalajski monal (*Lophophorus impejanus*), žalostna majna (*Acrithotheres tristis*), bledi kupčar (*Oenanthe isabellina*)

Varstveni problemi: izsekovanje gozdov, pretirano popašeni pašniki ter obremenjenost podtalnice in vodotokov

Podnapisi:

Zemljeveld: uporabljen z dovoljenjem »The General Libraries, The University of Texas at Austin«

1: Indijska Himalaja nad Nanga Devijem

2: Budistični kip v Marduku

3: Domača vranja (*Corvus splendens*)

4: Polja v dolini reke Ind

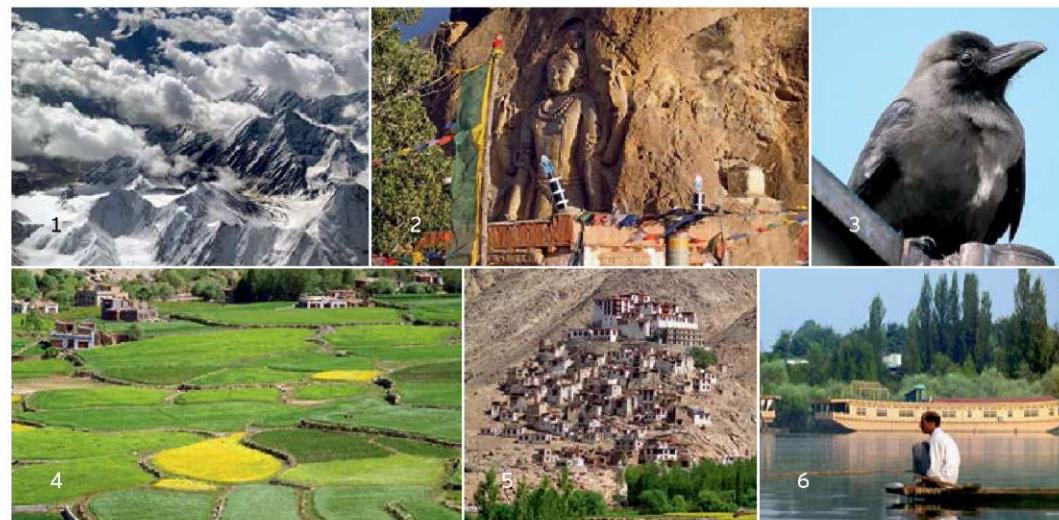
5: Vas v bližini Leha v Ladaku

6: Turistično zanimivo jezero Dal

foto: Bart Vastenhovw / Saxifraga (3), Doris Lohmann (9), ostalo Janez Mihovec

Ladakh in Kašmir – skriti svet indijske Himalaje

// Janez Mihovec

Po starodavnih legendah naj bi v nekem skritem območju na severni strani Himalaje ležala dolina Shangri-la, kjer se cedita mleko in med. Njeni prebivalci naj bi živeli srečno življenje in doživeli skorajda nesmrtnost. Stoletja so se predvsem britanski raziskovalci pogosto odpravljali v Himalajo v upanju, da bodo odkrili ta skrivnostni svet. Raja seveda niso našli, odkrili pa so čudoviti svet Ladakha in Kašmira, kjer se pod zasneženimi vršaci skrivajo čudovite doline, jezera, starodavni samostani in vasi. Morda Shangri-la kljub vsemu obstaja?! Tudi nam se je končno uresničila želja, da ta kraj obiščemo. Za sabo smo pustili vsakdanje težave, se vkrcali v letalo in odleteli v Indijo. Država je pravcati mozaik različnih kultur, številnih narodov, jezikov in veroizpovedi. Ladakh je v nasprotju s preostalo hinduistično Indijo budistični otok, Kašmir pa del indijske države Kašmir & Jammu, ki je edina, v kateri so muslimani v večini in posledično nekaj posebnega.

7

Himalaja je tista, ki je v severni Indiji s svojo neverjetno višino mejnik med deželami ob Indu in Gangesu, Dekansko planoto in planoto Tibeta s svojim suhim gorskim podnebjem.

Ladakh (slika 7) geološko spada pod Tibet in takšen je tudi videti - od vseposod v nebo kipe rjave gore. Dežela je razmeroma redko naseljena, zato se je v Tibetu ohranil prostor tudi za ogrožene ptice, kot je na primer endemična Tytlerjeva listnica (*Phylloscopus tytleri*) ter druge živali; snežni leopard (*Panthera uncia*), tri vrste žvižgačev (*Ochotona* sp. na sliki 8) itd. Navkljub izredni višini Himalaja ni ovira za ptice, ki se iz Sibirije in kitajskih puščav selijo proti jugu na tople ravnine ob Gangesu in Indijskem oceanu. Med Evropo in Indijsko podcelino ni nikakršne naravne ovire za ptice, zato imamo v Ladaku celo vrsto ptic, ki jih poznamo tudi v Evropi. Zaradi le malo ravnega sveta so pobočja spremenili v terase, kjer večinoma pridelujejo ječmen in oljno repico. Poljedelstvo in živinoreja sta še vedno pomembni gospodarski panogi, čeprav ekonomija temelji na turizmu in javnih delih.

Tudi Kašmir leži severno od glavnega Himalajskega grebena, a je v povprečju za 1000 višinskih metrov nižji od Ladakha. Ker ima bistveno več padavin, je pokrajina bolj kot Tibetu podobna Centralnim Alpam. Življenje je tu precej bolj zahtevno kot v sosednjem Ladaku; opazna je hitra demografska rast, naravni viri in s tem flora in favna pa so bistveno bolj obremenjeni. Težave izvirajo v politiki. Kašmirci so v večini indo-arijskega izvora in po veri muslimani, ki si že desetletja prizadevajo za neodvisnost ali priključitev k sosednjemu Pakistanu. Posledice nemirov so propadanje gospodarstva in manj obsežen turizem. Eden lepših turističnih predelov tukaj je gotovo jezero Dal v bližini Srinagarja. Idilično jezero je dom cele vrste ptic, med njimi tudi meni zelo zanimivih snežnih žerjavov (*Grus leucogeranus*; slika 9). Žal pa jezero zaradi neurejene kanalizacije milijonskega mesta Srinagar v bližini postaja vse bolj onesnaženo. •

8

9